



DECIDES Európa

**Ifjúsági nagykövetek a nemi alapú erőszak
megelőzéséért**

(DECIDES YA)

Nemi alapú erőszak a serdülőknél

2023

2023. november

Cselekvési protokoll a serdülők körében előforduló nemi alapú erőszak esetében

Európai projekt "Decides Europe: a nemi alapú erőszak megelőzése. Az ifjúság kilátásai."

"DECIDES Europe - Ifjúsági nagykövetek a nemi alapú erőszak megelőzéséért"

A kiadvány technikai koordinálása: Trabe Egyesület és Interart, Spanyolország.

© Decides Europe Projekt, 2020–2023. Minden jog fenntartva.



Ezt a kiadványt az Európai Unió Polgárok, Esélyegyenlőség, Jogok és Értékek programja (2014-2020) finanszírozta. Ez a kiadvány kizárólag a szerző nézeteit tükrözi, és a Bizottság nem tehető felelőssé a benne foglalt információk bármilyen felhasználásáért.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	4
Célkitűzés	5
Célközönség	5
Módszertan	5
A nemi alapú erőszak főbb típusai és formái	6
Megvalósítási terv	7
1. helyzet. Az áldozat nemi alapú erőszakot jelent	9
2. helyzet. Mások általi észlelés és/vagy megfigyelés	14
Interjúk	16
Interjúk az erőszak áldozatául esett serdülőkorúakkal	16
Interjúk az áldozat családjával	17
Interjúk a feltételezett agresszorral	17
Interjúk a feltételezett agresszor családjával	18
Az áldozat családjának támogatása	19
Munka a bántalmazott tanulókkal	20
A megfelelő beavatkozás stratégiái	21
I. melléklet: A technikai ülések következtetései	26
II. melléklet: Iskolai azonosító űrlap	27
További források a nemi alapú erőszakról	28

| Bevezetés

Bár minden embernek joga van az erőszakmentes élethez, a nemzetközi egyezmények, például a Gyermekek jogairól szóló egyezmény és a hazai jogszabályok különleges védelmet biztosítanak a gyermekek és a serdülők számára.

Az oktatási intézmények olyan helyek, amelyek lehetővé teszik a gyermekek, serdülők és fiatalok átfogó fejlődését, továbbá lehetővé teszik számukra az egészséges életmód elsajátítását. Azonban manapság minden eddigénél nagyobb a veszélye annak, hogy az iskolában erőszakot tapasztaljanak meg, beleértve a nemi alapú erőszakot is.

Az erőszak olyan probléma, amely gyakran több társadalmi tényezőt is magában foglal. Ezért a kormányzati szervek, a civil társadalom és a családok közötti közös erőfeszítésekre és koordinációra van szükség a gyermekek és serdülők által tapasztalt erőszakkal kapcsolatos kihívások leküzdéséhez és a közös felelősségvállaláshoz.

A megelőzés, felderítés és cselekvési protokollok hasznos eszközei az erőszak elleni küzdelemnek. Ezért a **DECIDES Europe: a nemi alapú erőszak megelőzése, az ifjúsági kilátások** európai projekt részeként a partner szervezetek, az Interarts Alapítvány, a Trabe Egyesület (Spanyolország), a Transcena Egyesület (Románia) és a Kivindemuseet (Dánia) iránymutatásokat dolgoztak ki az oktatási környezetben elkövetett erőszak megelőzésére, felderítésére és az ellene való fellépésre vonatkozóan. Jelen dokumentum, az említett dokumentum frissített verziója, amely a DECIDES Europe – Ifjúsági nagykövetek a nemi alapú erőszak megelőzéséért projektben készült el. Ez utóbbi projektben az Anthropolis Egyesület (Magyarország) és az Aproximar (Portugália) szervezetek is aktív partnerek.

E dokumentum célja, hogy összehangoljon egy sor intézkedést, és közös keretet biztosítson a tizenévesek körében a nemi alapú erőszak felderítéséhez és egyértelmű fellépéshez, támogatva és védve az egész oktatási közösséget a magas színvonalú oktatás érdekében.

Az erőszaknak különböző formái vannak, beleértve a fizikai, pszichológiai és szexuális erőszakot. Ezért a specifikus megfigyelési stratégiák és figyelmeztető jelek megkönnyítik az egyes esetek időben történő azonosítását és specifikus kezelését, beleértve lehetőség esetén a jóvátételt is.

Fontos emlékezni arra, hogy a szülők, a gyámok és a pedagógusok felelősek a nemi alapú erőszak megelőzéséért és a rájuk bízott gyermekek és serdülők integritásának védelméért.

| Célitűzés

- I. Az iskolai személyzet kapacitásának fejlesztése az iskolai nemi alapú erőszak potenciális eseteinek felderítése terén, valamint hozzájárulás az iskolai nemi alapú erőszak korai felismerésére szolgáló összehangolt eszközök kialakításához a serdülők körében Magyarországon, Spanyolországban, Romániában és Dániában.
- II. A terminológia egységesítése és a beavatkozási iránymutatások kialakítása, amelyek az iskolák és a helyi szolgálatok (rendőrség, szociális szolgálatok és egyéb önkormányzati szolgálatok) közötti koordináció javítását szolgálják a nemi alapú erőszak elleni beavatkozások hatékonyabbá tétele érdekében.
- III. Gyors, de nem elhamarkodott beavatkozások lehetővé tétele. A fellépést folytatni kell, még akkor is, ha a hatóság vagy a felelős személy nem reagál, mindig garantálva a gyermek védelmét és jogainak tiszteletben tartását.

| Célközönség

E kiadvány célközönsége azok a szakemberek, akik serdülőkkel dolgoznak és kapcsolatba kerülnek a formális és nem formális oktatási intézményekben.

| Módszertan

Az iskolai cselekvési protokollokra vonatkozó iránymutatások több érdekelt fél részvételével zajló folyamat során kerültek kidolgozásra, és a meglévő bevált gyakorlatokra is támaszkodnak.

Spanyolországban, Romániában és Dániában három szakmai találkozót tartottak, amelyeken egészségügyi, oktatási és szociális szakemberek osztották meg egymással a serdülőkörűak körében elkövetett erőszakkal kapcsolatos ismereteiket és tapasztalataikat. A cél az volt, hogy megvitassanak egy lehetséges közös cselekvési keretet, amelyet a hatóságok támogatnak és jóváhagynak.

A foglalkozásokat részvételi és együttműködésen alapuló módszerrel tartották, amelyet a nemek közötti esélyegyenlőséggel és a serdülőkkel foglalkozó szakértők által kidolgozott visszajelzések és képzési anyagok támogattak. A foglalkozások gyakorlatokat, szerepjátékos interjúkat tartalmaztak a serdülő áldozatokkal, a serdülő agresszorokkal és mindkettőjük családjával, valamint támogató technikákat.

Az üléseken elért teljes körű következtetéseket az 1. melléklet tartalmazza.

| A nemi alapú erőszak főbb típusai és formái

A nők és lányok elleni erőszak nem csak azt jelenti, hogy megütnek valakit. A bántalmazás több kategóriára bontható, amelyek gyakran összekapcsolódnak és egyszerre fordulnak elő:

Pszichológiai erőszak: olyan cselekedetek, mint a sértegetés, megvetés ("értéktelen vagy"), megalázás és nevetségessé tétel ("ki fog téged szeretni ilyen kinézettel?"). A pszichológiai erőszak jelentheti azt is, hogy valakit figyelmen kívül hagynak (nem beszélnek vele, vagy úgy tesznek, mintha nem is létezne), vagy fizikai agresszióval fenyegetnek ("ha nem hallgatsz rám, szétverem a képedet"). A fizikai bántalmazáshoz hasonlóan a folyamatos lelki bántalmazás is megaláztatással jár, ami csorbíthatja az illető önbecsülését, és a következmények még tartósabbak, mint a fizikai bántalmazásé.

A lelki bántalmazás kategóriájába az erőszak különböző formái tartoznak:

- Leértékelés: sérült önbecsülés, torz önkép, büntudat és szégyenérzet.
- Elszigetelődés és szociális bántalmazás: a nő/lány elszakad a szociális támasztól, és a bántalmazótól függővé válik.
- Ellenőrzés és uralom: szabadságvesztés, döntésképtelenség és félelem.
- Fenyegetés: az agresszor félelmet kelt a nőben/lányban, így az képtelen segítséget kérni és kiszabadulni a bántalmazó helyzetből.

Környezeti erőszak: a nők/lányok megfélemlítésére törekszik a bántalmazó olyan cselekményekkel, mint például tárgyak összetörése vagy eldobása, meg gondolatlan vezetés vagy a párkapcsolat, a családi élet veszélyeztetése. A nők/lányok számára jellemző következmények lelki sérülés és/vagy alvászavarok.

A társadalmi-gazdasági erőszak egyszerre oka és hatása a társadalomban uralkodó nemi hatalmi viszonyoknak. A társadalmi-gazdasági erőszak legjellemzőbb formái közé tartozik az áldozat jövedelmének elvétele, az önálló jövedelem megszerzésének megakadályozása (kényszerített "háztartásbeli" státusz vagy a családi vállalkozásban fizetség nélkül végzett kényszerszermunka), vagy a munkára alkalmatlanná tétel célzott fizikai bántalmazással. A nyilvánosságban magában foglalhatja az oktatáshoz, az egyenlően fizetett munkához, a szolgáltatásokhoz és bizonyos munkahelyekhez való hozzáférés megtagadását, valamint a polgári, kulturális, szociális vagy politikai jogok élvezetének és gyakorlásának megtagadását az áldozattól. (Európa Tanács)

A fizikai erőszak olyan szándékos cselekmény, amelynek célja fájdalom és/vagy testi sérülés okozása. Ide tartozik a verés, égetés, rúgás, ütés, harapás, csonkítás, tárgyak vagy fegyverek használata, hajhúzás. A legszélsőségesebb esetben a fizikai erőszak gyilkossághoz vezethet, a neme miatt (jellemzően lányok, nők megöléséhez). Egyes besorolások az emberkereskedelmet és a rabszolgaságot is a fizikai erőszakhoz sorolják, mivel kényszerítésről van szó, és az áldozatok a rabszolgasorba taszítás révén további erőszaknak vannak kitéve. (Európa Tanács)

A szexuális erőszak többféle cselekményt foglal magában, a szóbeli zaklatástól az erőszakos közösülésig, valamint a kényszerítés különböző típusait, a társadalmi nyomástól és megfélemlítéstől a fizikai erőszakig. A szexuális erőszak történhet nyilvánosan vagy a magánéletben. Ilyen például a nemi erőszak, a házasságon belüli nemi erőszak és a nemi erőszak kísérlete is. A szexuális erőszak egyéb típusai közé tartozik a nemi közösülés megtekintésére való kényszerítés; a mások előtt történő közösülésre való kényszerítés; a védekezés nélküli szexuális kapcsolatra való kényszerítés; a szexuális zaklatás, valamint a nők esetében a reprodukcióval kapcsolatos bántalmazás (kényszerített terhesség, kényszerített abortusz és kényszerített sterilizáció). Minden formában közös a beleegyezés hiánya. (Európa Tanács)

| Megvalósítási terv

Amennyiben valaki nemi alapú erőszakot észlel, az esettel azonnal foglalkozni kell. Ez komoly egészségügyi kockázatot jelent, és az erről tudomást szerző szakembereknek szakmailag és jogilag is kötelességük reagálni. Az iskolai közösségnek azonban elsősorban az erőszakos viselkedést és bántalmazást kell megelőzni az átfogó személyiségfejlesztés elősegítésével, hogy harmonikus, békés környezetet teremtsen.

A nemi alapú erőszak megelőzésének első lépése az oktatás. Az egészség és a szexualitás tantárgyként való oktatása hasznos lenne az iskolákban. Dánia jó példa erre, ahol ezt a témát 5-től 16 éves korig minden korosztálynak tanítják. Az iskoláknak átfogóan kéne foglalkozniuk a készségekkel, hogy a tanulók képesek legyenek:

- megbeszélni, hogyan lehet megelőzni a gyermekek és serdülők bántalmazását;
- más tizenévesek vagy felnőttek egészségtelen vagy veszélyes viselkedésének felismerésére;
- a fizikai, mentális és szexuális erőszak azonosítására;
- az érzelmi dilemmák értékelésére a kapcsolatokban;
- felismerni az érzelmek és a kapcsolatok fontosságát az egészséggel, a jólléttel és a szexualitással kapcsolatban.

Ha azonban előfordul az erőszak, az iskolai dolgozóknak és a tanulóknak ébernek kell lenniük, és az egyéni fejlődés érdekében

- egyszerre kell foglalkozni az együttélést, befogadást, sokféleség tiszteletét elősegítő szociális és érzelmi készségek erősítésén,
- és azon, hogy az erőszakos helyzetekkel vagy viselkedéssel szembesülnek, mit kell tenniük.

Az nemi alapú iskolai erőszak megelőzésének célja az általa okozott károk megállítása. Ez a folyamat az iskolán belüli fellépés két szintjét foglalja magában, amelyeknek még az iskolán túli hatása is lehet.

Első szint: elhárítás. Ezen a szinten az intézkedések célja az etnikai, nyelvi, nemi, előítéletek, fogyatékoság, magatartás, oktatás, nevelés és vallási meggyőződés alapján elkövetett erőszak megelőzése és végső felszámolása.

Ezek az intézkedések a következőkre terjednek ki:

- A kedvesség és az emberi méltóság tiszteletének előmozdítása, kiemelve annak megvalósíthatóságát, valamint az egyénre, a családra, a közösségre és a társadalomra gyakorolt előnyeit.
- Az erőszak megelőzése az erőszak felismerése, az erőszak egyéni, családi, társadalmi és jogi következményeinek azonosítása, valamint a személyközi konfliktusok erőszakmentes megoldását ösztönző szociális és érzelmi készségek fejlesztése révén.

Második szint: megállítás. Ezen a szinten az intézkedések célja a meglévő erőszak megállítása a kockázati helyzetek felderítése és kezelése, a potenciális támadók azonosítása és az erőszakos viselkedés által okozott károk tudatosítása révén.

A hatékony fellépés biztosítása érdekében először is fontos különbséget tenni a vészhelyzet és a sürgős helyzetek között:

Vészhelyzet

Azonnali intézkedésre van szükség, ha az alábbiak közül az egyiket vagy mindkettőt megállapítják:

- Súlyos testi vagy lelki sérülés (szorongásos roham, sokkos állapot).
- Magas életveszély (sérülések, halálos fenyegetés).

Sürgős

Egy helyzet lehet sürgős, attól függően, hogy:

- hogyan észlelik az erőszakot,
- a serdülő szükséglete szerint,
- súlyossági szint (az agresszor fegyverrel rendelkezik; az erőszak súlyossága és gyakorisága; szexuális erőszak; az agresszor és/vagy a serdülő áldozat kábítószer-használata; az agresszor erősen irányító magatartást tanúsít stb.)

Minden esetben intézkedéseket kell hozni a következők érdekében:

- A kiskorúak védelmének garantálása.
- A szociális szolgálat értesítése az erőszakról.
- A kiskorú és családja magánéletének védelme.
- A párhuzamos beavatkozások és a szükségtelen késedelmek elkerülése.
- A beavatkozásokat követően a helyzet figyelemmel kísérése, és értékelése a célkitűzések megvalósulásáért.

Meglévő cselekvési eljárások

Ez a szakasz az öt vizsgált országban – Dániában, Magyarországon, Portugáliában, Romániában, Spanyolországban – a nemi alapú erőszak kezelésére szolgáló jogi eljárásokat ismerteti.

A leírt helyzetek az oktatási intézményekben elkövetett erőszak tényleges eseteire támaszkodnak, hogy ajánlásokat fogalmazzanak meg az intézkedésekre vonatkozóan.

1. helyzet. Az áldozat nemi alapú erőszakot jelent

Intézkedési eljárás Dániában

Az erőszak és a szexuális visszaélés gyanúja esetén azonnal értesíteni kell az önkormányzatot és feljelentést kell tenni a rendőrségen. Ha felmerül a gyanú, hogy egy gyermek vagy serdülő erőszak vagy szexuális visszaélés áldozatává vált/nyválhat, jó gyakorlat, hogy azonnal értesíteni kell az önkormányzat illetékes munkatársát. A bejelentési kötelezettség azonban személyes, ami azt jelenti, hogy mindig a tanár lesz az, akinek a felelőssége az eset bejelentése. Ha a gyanú a szülőkre irányul, őket nem szabad bevonni. Ha a gyanú nem a szülőkre irányul, akkor azonnal értesítenie kell őket.

Az értesítésnek a gyermek vagy a serdülő lakóhelye szerinti településen kell megtörténnie. Ilyenkor a helyi önkormányzat honlapját, kell ellenőrizni és tájkozódni arról, hogy kinek kell benyújtani az értesítést.. A bejelentésnek nincsenek formai követelményei; azt írásban vagy szóban is benyújthatja. Névtelenül is benyújthat bejelentést az önkormányzathoz és a szociális fellebbviteli bizottsághoz. Fontos, hogy a bejelentés a lehető legpontosabban írja le a gyermek vagy a serdülő helyzetét.

Amikor az önkormányzat megkapja a bejelentését, a bejelentéssel foglalkozó hatóságnak - 24 órán belül - értékelnie kell, hogy a gyermek egészsége vagy fejlődése veszélyeztetett-e, és ha igen, szükséges-e azonnali intézkedést hozni. Ha úgy határoznak, hogy a gyermek vagy serdülő különleges támogatásra szorul, az önkormányzatnak meg kell vizsgálnia a gyermek vagy serdülő körülményeit.

Fontos, hogy a szükséges támogatást biztosítsák. Az önkormányzat felelőssége, hogy megvizsgálja a körülményeket, döntést hozzon és kezdeményezze a megfelelő támogatást.

Intézkedési eljárás Magyarországon

Azokban az esetekben, amikor egy gyermek veszélyeztetettsége fennáll, a magyar iskolarendszerben az ún. gyermekvédelmi jelzőrendszert kell alkalmazni, amelyet a "Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról" elnevezésű törvény szabályoz..¹

A **gyermekvédelmi jelzőrendszer** egy kötelező jelentési mechanizmus, amelyet egy jegyzőkönyv szabályoz..² Ez a jegyzőkönyv akkor játszik fontos szerepet, amikor a gyermekek veszélyben vannak, és kötelezi az iskolákat, hogy jelentsenek minden olyan esetet, amikor a bántalmazás gyanúja vagy megerősített esete áll fenn, vagy amikor a gyermek életét veszélyeztető helyzetek merülnek fel. A protokoll útmutatást ad az iskolai szakembereknek arról, hogy mikor és hogyan tegyenek lépéseket, amikor olyan helyzeteket azonosítanak, amelyekben potenciális kárt vagy veszélyt jelentenek egy gyermek életére és testi épségére. Minden iskolában egy személyt jelölnek ki gyermekvédelmi tisztviselőnek. Az iskolák 1) a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat helyi irodájának, 2) súlyos veszélyeztetés esetén a rendőrségnek tehetnek bejelentést.

¹ A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. §-a - Gyermekvédelmi törvény. <https://njt.hu/jogszabaly/1997-31-00-00>

² https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2017/08/PROTOKOLL_a_CSGYejo_által_mukodtetett_eszlelo_es_jelzorendszer_foly.pdf

A jegyzőkönyvben tárgyalt főbb pontok:

Jelentési kötelezettség: Ha egy tanár vagy iskolapszichológus olyan helyzetet észlel, amelyben egy gyermek élete vagy testi jólléte veszélyben van (beleértve a szexuális erőszak, szexuális visszaélés gyanúját), köteles azt jelenteni. Ezt a bejelentést mind a gyermekjóléti szolgálat, mind a rendőrség felé meg kell tenni. A protokoll hangsúlyozza, hogy súlyos esetben azonnal jelzést, tehát bejelentést kell tenni. Olyankor nincs idő hosszas mérlegelésre, amikor egy gyermek közvetlen veszélyben van. Bejelentési kötelezettsége nem csak a tanároknak van, ugyanis bárki, aki gyanítja, hogy egy gyermek veszélyben van, beleértve a szülőt is, bejelentést tehet.

A gyermekjóléti szolgálat szerepe: A bejelentés megtétele után a gyermekjóléti szolgálat intézkedik. Felkeresi a gyermeket és családját, és megteszi a szükséges intézkedéseket. Ezek az intézkedések jelenthetik a családtámogatást, más szakemberekkel tartott esetkonferenciákat vagy akár jogi eljárás megindítását is.

Titkos bejelentés: A protokoll tartalmazza, hogy a bejelentő anonimitását egy zárt rendőrségi bejelentési rendszer lehetővé teszi abban az esetben, ha a bántalmazás gyanúját vagy megléte esetén a bejelentést a személyazonosság felfedése nélkül szeretné a bejelentő megtenni.

A protokoll végrehajtása során azonosított kihívások³:

- A Protokoll tartalmát nem ismerik kielégítően az iskolák, a tanárok nem kapnak megfelelő képzést a Protokoll alkalmazásáról és tartalmi vonatkozásairól.
- A tanárok felkészületlenek az erőszak és a trauma korai jeleinek felismerésére, amelynek következtében nem használják a jelzőrendszert vagy nem megfelelően használják, mindemellett általánosságban elmondható, hogy a nemi alapú erőszak vagy bántalmazás kezelése mint téma nem élvez prioritást az iskolák életében.
- A tanárok hiánya és a nemi alapú erőszak megelőzésére szánt idő elégtelen volta is hozzájárul ahhoz, hogy nem használják kellőképpen vagy megfelelően a Protokollt.
- A megelőzésről tartott foglalkozások nehezen illeszthetők a tanmenetbe.
- A bejelentés anonimitásával és a lehetséges következményekkel kapcsolatos aggodalmak sok esetben visszatartják a tanárokat a jelzés megtételétől (pl. a tanárok attól tartanak, hogy családon belüli erőszak esetén a szülők őket is bántani fogják, vagy feljelentik).
- A szülők és a tanárok téves elképzelései a bejelentés következményeivel kapcsolatban, mint például a gyermek azonnali eltávolítása a családjától, hátráltatja a bejelentés megtételét.
- A tanárok és a diákok nem kapnak megfelelő képzést a bántalmazással kapcsolatos kérdésekről (nemcsak a képzések, prevenciók foglalkozások száma kevés, hanem módszertani megújulásra és differenciálásra lenne szükség a különböző társadalmi háttérrel rendelkező fiataloknak tartott foglalkozásokon).
- Nem megfelelő a személyes és szakmai kapcsolat a gyermekjóléti szolgálat és az iskolák között.
- Számos iskolában elmarad a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kijelölése.

³ Ennek a résznek a tartalma egy szakértői interjú eredményein alapul. Szakértőként egy szociális munkást szolgáltattunk meg, aki középiskolákban és középiskolákban dolgozik, mint a gyermekjóléti szolgálat kihelyezett munkatársa, emellett egy nővédelmi szervezet aktív munkatársa, rendszeresen vesz részt tanároknak és fiatal lányoknak szóló prevenciók foglalkozások megtartásában.

Összefoglalva, a magyar gyermekvédelmi jelzőrendszer létfontosságú szerepet játszik a gyermekek biztonságának biztosításában az iskolarendszeren belül és kívül is. Ugyanakkor egyértelműen nagyobb támogatásra, oktatásra és forrásokra lenne szükség, hogy a tanárok, szociális munkások és iskolapszichológusok hatékonyan tudják használni a jelzőrendszert, és megfelelő ismereteik legyenek a nemi alapú erőszakról, a gyermekbántalmazás illetve bármilyen erőszak, bántalmazás (korai) jeleinek felismeréséről. Fontos lenne, hogy a különböző intézmények, köztük az iskolák, prioritásként kezeljék, hogy az ott dolgozó szakemberek ismerjék a jelzőrendszert, ismerjék fel a bántalmazást, értsék, hogy mit jelent a "veszélyeztetettség" és hogyan kell kezelni a különböző helyzeteket. Az életkornak megfelelő megelőzési oktatást is szükséges lenne beépíteni a tantervbe.

Intézkedési eljárás Portugáliában

Portugáliában a bántalmazási helyzeteket a veszélyeztetett gyermekek és fiatalok védelméről szóló törvény ("Lei de Proteção de Crianças e Jovens em Perigo" - LPCJP) szabályozza, amelynek célja a veszélyeztetett gyermekek és fiatalok jogainak és védelmének előmozdítása, valamint jólétük és teljes körű fejlődésük biztosítása. Ezenkívül Portugália rendelkezik az Egyenlőségre és a megkülönböztetésmentességre vonatkozó, 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó nemzeti stratégiával, "Portugália + Igual" (a Miniszterek Tanácsának (RCM) 61/2018. számú, május 21-i határozata). A stratégia 3 cselekvési tervre épül, amelyek konkrét stratégiai célokat és konkrét intézkedéseket határoznak meg a következőkre vonatkozóan: a nemi alapon történő megkülönböztetésmentesség és a nők és férfiak közötti egyenlőség; a nők elleni erőszak, a nemi alapú erőszak és a családon belüli erőszak valamennyi formájának megelőzése és az ellene való küzdelem; valamint a szexuális irányultságon, nemi identitáson és nemi önkifejezésen, valamint a nemi jellegzetességeken alapuló megkülönböztetés elleni küzdelem.

Az észlelést az iskolai közösség felelősségének kell tekinteni, és az iskolai eljárások részévé kell tenni. Ha egy gyermek vagy fiatal figyelmeztető jeleket mutat, akkor egy támogató irodához - diák- és családfigyelő irodához ("Gabinete de Apoio ao Aluno e à Família" - GAAF) vagy iskola-egészségügyi csoportokhoz - kell irányítani, amelyeknek figyelemmel kell kísérniük a helyzetet. Ha a helyzet az iskola közvetlen közelében történik, az iskolában bárki intézkedhet és intézkednie is kell. Például kapcsolatba lép az iskola vezetésével, hívja a 112-es segélyhívószámot vagy az "Escola Segura" (Biztonságos iskola program) hívószámát, és a helyzettől függően felveszi a kapcsolatot a szülőkkel/gondviselőkkel is.

A jelzést az iskolai közösség bármely tagja vagy bárki, aki az adott időpontban az iskolában tartózkodik, vagy tudomást szerez a helyzetről, elvégezheti. Az iskola vezetőségét mindig tájékoztatni kell, és felelősséget kell vállalnia az eljárás lefolytatásáért. A helyzet körülményeitől és súlyosságától függően az iskola alkalmaz egy cselekvési protokollt, amelyet intézményen belül kell meghatározni és mindenkinek ismernie kell. Az iskolában történt erőszakos helyzet esetén a szakembereknek meg kell szólítaniuk az áldozatokat és az agresszorokat, és fontolóra kell venniük a feljelentés megtételét. Tudni kell, hogy a helyzetbe már beavatkoztak-e (pl. lehet, hogy a NACJR, a CPCJ vagy a bíróság már beavatkozott). Ha nem, az iskolának egyeztetnie kell a partnerekkel (a társadalombiztosítással, az egészségügyi központtal vagy egy civil szervezettel).

Figyelembe veszik az egyes helyzetek sajátosságait és az egyes gyermekek/fiatalok személyiségét, és elemeznek bizonyos tényezőket, nevezetesen a kockázati és védőfaktorokat, amelyek lehetővé teszik a kockázat/veszélyeztetettség mértékének értékelését és a NAKKJR-hez vagy szükség esetén a CPCJ-hez történő bejelentés megfontolását. A kockázatértékelést iskolai környezetben elsősorban az osztályfőnöknek kell elvégeznie. Ezt az értékelést az iskola különböző területeivel együtt kell elvégezni, nevezetesen a vezetőséggel, a pedagógiai tanáccsal, a pszichológiai és tanácsadó szolgálattal (SPO), a diák- és családsegítő irodával (GAAP), az egészségügyi támogató irodával (GAS) vagy azzal egyenértékű szervvel, az iskola-egészségügyi csoporttal, a nevelési felelőssel és a diákkal. A biztonsági erők, az önkormányzat speciális áldozatsegítő szolgálatai (pl.: APAV) és a CPCJ tisztázhatják és támogathatják a kockázatértékelési eljárásokat és a vonatkozó biztonsági terveket.

A nyomon követés és továbbirányítás tekintetében az iskola egyeztetni és egyeztetnie kell az iskola-egészségügyi szolgálatokkal és a NACJR-rel, és kommunikációs csatornákat kell kialakítani a károk/hatások érzelmi, kognitív, fizikai stb. értékelésére. A bűncselekménynek minősülő erőszakos helyzetekben, nevezetesen fizikai bántalmazás, szexuális bántalmazás vagy súlyos gondatlanság esetén kötelező büntetőfeljelentést tenni az illetékes hatóságoknál, nevezetesen az "Escola Segura"-nál. Azok a fiatalok, akik bűncselekményt követnek el (pl. testi sértés), nevelési gondnokság alá helyezhetők. Szexuális erőszakos helyzet esetén a szakszolgálatokhoz (Bűnügyi Rendőrség - "Polícia Judiciária") kell fordulni. A CPCJ csak akkor avatkozik be, ha a gyermekeket és fiatalokat érintő veszélyes helyzet(ek) áll(nak) fenn, és a szülők/ törvényes képviselő az, aki ezt a veszélyt okozza; és ha az iskola (vagy más szervezetek) befejezték a beavatkozást. Ha a CPCJ-hez fordulnak, azt a nevelőtestületnek kell megtennie egy helyzetjelentéssel együtt (amelyet az osztályfőnök és/vagy az iskola más munkatársa(i) vagy szerve(i) készít(enek)). A tanulót és a családot tájékoztatni kell azokról az okokról, amelyek az iskolát a beavatkozásra készítették, valamint a CPCJ-hez történő esetleges beutalás okairól.

Intézkedési eljárás Romániában

Romániában a nemi alapú iskolai erőszak eseteiben történő beavatkozást a gyermekvédelmi jogszabályok szabályozzák, elsősorban a gyermekjogok védelméről és előmozdításáról szóló 272/2004-es törvény a módosításokkal együtt, a családon belüli erőszak megelőzéséről és leküzdéséről szóló 217/2003-as törvény, valamint a büntető törvénykönyvben a szexuális erőszakra vonatkozó jogszabályok. 2024 januárjában lép hatályba a büntető törvénykönyv módosítása, amely kimondja, hogy minden 16 év alatti kiskorú elleni szexuális erőszak nemi erőszaknak minősül. Emellett a kiskorúak közötti szexuális cselekményekre vonatkozó rendelkezések is módosulnak. A nemi alapú erőszak fogalmát 2018 óta a nők és férfiak közötti esélyegyenlőségről és egyenlő bánásmódról szóló 202/2002-es törvény tartalmazza.

Az iskolai erőszak, korrupció és diszkrimináció megelőzésével és felszámolásával, valamint az interkulturalitás előmozdításával foglalkozó bizottság felelős az erőszak megelőzéséért és az erőszakkal kapcsolatos beavatkozásért valamennyi iskolában. A működésüket szabályozó módszertan az iskolákban előforduló erőszak és visszaélések számos formájára kiterjed, mint például a fizikai erőszak, a korrupció, a diszkrimináció és a zaklatás.

A családon belüli és szexuális erőszak eseteire vonatkozó irányadó másodlagos jogszabály a 49/2011. számú kormányhatározat - A gyermek- és családon belüli erőszakkal kapcsolatos helyzetekben a multidiszciplináris munkacsoport és a hálózat általi megelőzés és beavatkozás keretmódszertana, valamint a multidiszciplináris és intézményközi beavatkozás módszertana a munka révén kizsákmányolt és kizsákmányolás veszélyének kitett gyermekek, az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek, valamint a más államok területén az erőszak egyéb formáinak áldozatává vált migráns gyermekek esetében. Ez a dokumentum korrelál a munkaügyi és szociális igazságügyi miniszter 2525/2018. számú rendeletének rendelkezéseivel, A családon belüli erőszak eseteiben történő sürgősségi beavatkozás rendje. Jelenleg Romániában a "nemi alapú erőszak" kifejezést nem használják a másodlagos jogszabályokban.

E dokumentumok szerint az eseteket multidiszciplináris csapatban kell megoldani, amely a gyermekvédelem képviselőiből, a rendőrségből és az iskola képviselőiből áll, beleértve az iskola vezetését, a tanárokat és a tanácsosokat. Az esetek megoldásának felelőssége elsősorban a gyermekvédelmi szolgálatokra és struktúrákra hárul.

A megyei szintű iskolai felügyelőség feladata az iskolai egységeken belüli tevékenység módszertani koordinálása, de az iskolai intézkedések eredményeinek nyomon követése és értékelése is, a rendőrségi felügyelőséggel és a helyi gyermekvédelmi szolgálatokkal együttműködve.

a) Beavatkozás vészhelyzet esetében:

- A vészhelyzetet észlelő tanuló/kísérő személyzet/biztonsági személyzet felveszi a kapcsolatot a kijelölt tanárral.
- Hívják a rendőrséget és a mentőszolgálatot (a 112-es számon).
- Az áldozat és az agresszor tanuló családját is összehívják.
- A szociális szolgálatot értesítik.

Az ügyet a rendőrség és a szociális szolgálatok eljárásai szerint kezelik. A következtetést a megyei tanfelügyelőségnek jelentik.

A cselekvési irányok az erőszak súlyosságától és típusától függően változnak. Minden esetben a következő intézkedésekre tesznek javaslatot:

- Az ügyet különböző szolgálatok kezelik, beleértve a kockázati szükségletek felmérését, pszichológiai tanácsadást, védelmi tervet a gyermek és a család számára.
- A szociális szolgálatok jelentik az esetet a rendőrségnek.

A helyi és központi intézmények együttműködhetnek a kiskorúak és a családon belüli erőszak áldozatainak védelmét szolgáló magánszolgálatokkal.

b) Beavatkozás sürgős esetekben:

Ha a tanuló barátai vagy tanárai bántalmazásra utaló jeleket jelentenek, a következő lépéseket kell tenni:

- Az iskolai tanácsadó beszélgetést folytat a tanulóval, hogy kiderítse, szenved-e bántalmazástól. Ha a tanuló elutasítja a gyanút, nem történik további intézkedés.
- Az iskolai tanácsadó, a tanárok és az osztályfőnök figyelemmel kísérik a tanulót a bántalmazás további jeleinél, és szükség esetén újabb beszélgetést folytatnak vele.

Ha a gyanú egy diáktársra irányul, és a feltételezett áldozat és az agresszor egy fiatal pár, az iskolai tanácsadó mindkettőjüket külön-külön hallgatja meg.

Ha a gyanú a tanuló családtagját érinti, a szociális szolgálatot azonnal értesítik a további vizsgálatok elvégzése érdekében. Ezeket az eseteket a gyermekvédelmi szolgálat veszi át. Előfordulhat, hogy a családon belüli erőszak az ok, ebben az esetben a rendőrség és a helyi szociális szakszolgálatok vizsgálódnak. Az iskola nem köteles feljelentést tenni vagy nyomon követni az esetet.

Intézkedési eljárás Barcelonában, Spanyolországban

Minden olyan esetben, amikor erőszakot észlelnek: a serdülőt tájékoztatják a SARA⁴ ifjúsági szolgálat létezéséről, és támogatják, hogy beszélgetést szervezzon ezzel a szolgálattal. Ha a serdülő nem hajlandó kapcsolatba lépni a SARA-val, az agressziót észlelő személy közvetlenül kapcsolatba lép ezzel a szolgálattal, hogy tanácsot kérjen a követendő lépésekről. Ezzel egyidejűleg a serdülőt megkérlik, hogy jelölje meg az oktatási központból egy olyan felnőtt referens személyt, aki támogatást tud nyújtani. Ha a serdülő nem választ senkit, akkor az erőszakos helyzetet észlelő vagy arról értesített személy javasol egy referenciaszemélyt az oktatási központból. Ez a személy nyomon követi a serdülőt, és a családdal való kommunikációs feladatokat látja el a jelen protokoll és a szakszolgálat által ajánlott iránymutatások szerint. A családdal való kapcsolatfelvételre a SARA-val való kapcsolatfelvételt követően kerül sor, mivel az eljárás az érintett életkoroktól függően eltérő lehet.

A kiskorúak magánéletét mindenkor megóvják, és semmilyen lépést nem tesznek a SARA-val vagy a serdülőkorúak nemi alapú erőszakára szakosodott más szervezettel való előzetes konzultáció nélkül. A kommunikáció az áldozattal mindvégig nyitott marad, az áldozatot ítélet nélkül meghallgatják, és arra törekcsenek, hogy a lehető legnagyobb mértékben ő maga irányítsa a folyamatot, tiszteletben tartva a határokat, és egyértelműen a felvázolt szerepeken és lépéseken belül cselekedve.

2. helyzet. Mások általi észlelés és/vagy megfigyelés

Intézkedési eljárás

Lehetséges megfigyelési mutatók

⁴ SARA jove: <https://ajuntament.barcelona.cat/dones/ca/bcn-antimasclista/serveis-datencio-la-violencia-masclista/sara-jove>

A tanuló barátai elmondják a tanároknak, hogy egy lánytársuk erőszakot szenved: A barátok elmondják a megbízható iskolai csapatnak, mert egyértelmű bizonyítékok vannak arra, hogy a lányt elszigetelik, irányítják, sőt közvetlen erőszakot szenved el a barátjától.

- I. A tanuló barátai elmondják a tanároknak, hogy egy lánytársuk erőszakot szenved: A barátok elmondják a megbízható iskolai csapatnak, mert egyértelmű bizonyítékok vannak arra, hogy a lányt elszigetelik, irányítják, sőt közvetlen erőszakot szenved el a barátjától.
- II. A tanuló jegyei és/vagy teljesítménye hirtelen és minden nyilvánvaló ok nélkül romlik.
- III. A tanuló csak a barátjával és annak barátaival barátkozik, és a szüneteket már nem tölti korábbi barátaival.
- IV. Fizikai jelek, amelyekre mindig van magyarázat: a tanuló ezt többször külső okokkal magyarázza, mint például esések, otthoni balesetek, ügyetlenség stb.
- V. Hirtelen, megmagyarázhatatlan jellemváltozás: a tanuló lehet, hogy társaságkedvelő és barátságos volt az osztálytársaival, majd minden látható ok nélkül távolságtartóbbá és ridegebbé válik.

Ha az említett jelek közül egyet vagy többet észlelnek, az iskolának beavatkozási tervet kell készítenie az eset kezelésére, felmérve az erőszak súlyosságát, azt, hogy a család védi-e a kiskorút, és hogy mit akar vagy mire van szüksége. Mint már említettük, minden esetben értesíteni kell a szociális szolgálatot. Más közszolgáltatásokhoz is fordulhat, például az Egyenlőségi Szolgálathoz, Barcelonában.

Megteendő intézkedések:

- a) Az iskolai csoport referensének közbe kell lépnie, hogy felvegye a kapcsolatot a tanulóval és megállapítsa szükségleteit.
- b) Értékelje a konkrét szolgáltatásokhoz való lehetséges átirányítást.
- c) Nevelő és megelőző munkát kell végezni, például a tanulók számára nyitott tanfolyamok és műhelyfoglalkozások szervezése, vagy egy támogatási stratégia meghatározása kortárs mediátorokkal. Ez csökkenti a hiányzás valószínűségét, és támogatást nyújt a serdülő számára.

Ha a folyamat során bármikor vészhelyzet alakul ki, a fent meghatározott vészhelyzeti lépéseket kell követni, újra kell értékelni a beavatkozási tervet, a serdülő védelmére összpontosítva.

Közvetett beavatkozás az erőszakra:

Fontos, hogy az iskolák képzést és tájékoztatást nyújtsanak diákjaiknak a nemi alapú erőszakra. Az egyik ajánlott lehetőség a diákok kapacitásépítése a kortárs oktatóként. Ezek a képzések lehetővé teszik a diákok számára, hogy a nemi alapú erőszak eseteiben a közvetítő és kortárs segítő szerepét alakítsák ki. Emellett nagyobb eséllyel fedezhetik fel az eseteket, és figyelmeztethetnek, ha az **erőszak gyermek áldozata nem kér támogatást**.

| Interjúk

Ha nemi alapú iskolai erőszakot észlelnek, vagy annak gyanúja felmerül, az iskolai személyzetnek beszélgetést kell folytatnia az érintett felekkel. A tanulók felvilágosítása a nemi alapú erőszakról hatékonynak bizonyul a megelőzésben, mivel a tudatos fiatalok körében kisebb az erőszak kockázata. Ezért az iskolák kulcsszerepet játszanak az összes tanulóval, különösen a fiúkkal való munkában. Ez a szakasz elmagyarázza az áldozattal, az agresszorral és mindkettőjük családjával folytatott beszélgetés célját, valamint ajánlásokat és javaslatokat ad az ilyen találkozókra vonatkozóan.

Interjúk az erőszak áldozatául esett serdülőkorúakkal

Célok:

- Tudja meg a tanulótól a konkrét körülményeket, és azt hogyan ítéli meg és értékeli a helyzetet.
- Mutassa ki, hogy kész támogatni őt.

Ajánlások:

- Teremtse meg a bizalom és a biztonság légkörét, hogy a tanuló jól érezze magát: hallgassa meg őt anélkül, hogy megkérdőjelezné a tények értelmezését, ítélkezne vagy kritizálná a cselekedeteit. Fontos a tanuló bizalma és elkötelezettsége, hogy ne menjen el, és Ön folytatni tudja a segítségnyújtást.
- Várjon, és adjon neki időt, hogy beszéljen, és ismertesse a helyzetet.
- Teremtse meg egy olyan légkört, amelyben a fiatal nő kifejezheti az érzéseit. Ne blokkolja az érzelmeit, még akkor sem, ha azok Önnek nem tűnnek megfelelőek. Fogadja el fájdalmát, szégyenét, büntudatát és félelmét anélkül, hogy elutasítást, meglepetést, ijedtséget vagy meglepetést mutatna.
- Beszéljen közvetlenül az erőszak kérdéséről, és próbálja meg felismerni, hogy mennyire fogadja el azt. Ha nem ismeri fel, hogy nemi alapú erőszak áldozata, az iskola személyzetének segítenie kell neki, és addig kell támogatni, amíg biztonságban nem érzi magát, hogy kifejezze magát, és elgondolkodjon a történekről, elegendő időt hagyva neki. Tegye világossá a tanuló számára, hogy soha nem lesz egyedül; az iskola támogatni fogja őt a folyamat során.
- Mondja el a tanulónak világosan, hogy az iskola milyen intézkedéseket fog tenni, anélkül, hogy kritériumokat állítana fel vagy döntéseket hozna helyette. Mondja el neki, hogy milyen külső és közösségi szolgáltatások állnak rendelkezésére.
- Tegye világossá, hogy a tanárral való beszélgetés után, mivel kiskorú, nem dönthet úgy, hogy nem tesz feljelentést.

Mit kell elkerülni:

- Olyan szavak használatát, amelyek büntudatot ébresztenek benne, vagy hibáztatják, mint például: "miért vagy még mindig vele?".
- Azt a benyomást kelteni, hogy minden könnyen megoldódik.
- Az atyáskodó vagy túlságosan védelmező magatartást, mivel ez nem segít az áldozaton.
- Fáradtság, rosszallás vagy szemrehányás kifejezése, ha az áldozat úgy dönt, hogy visszamegy a feltételezett erőszaktevőhöz, vagy nem jelenti fel.
- Gyanakodni arra, amit mond.
- Kicsinyíti annak fontosságát, amit elmond, vagy bagatellizálja az őt ért erőszakot.

- Kétségeket ébreszt, még akkor is, ha ismeri a partnerét, és lehetetlennek tűnik, hogy ő tehetne volna azt, amit az áldozat állít.
- Kezdeti stresszt okozni azzal, hogy pontos részleteket követel tőle.
- Elítélni őt, vagy ráerőltetni a saját értékrendünket.
- Azt gondolni, hogy az áldozat el akar titkolni dolgokat, hogy nem mond el mindent, vagy nem válaszol részletesen a feltett kérdésekre.
- Megmondani neki, mit tegyen, mielőtt megkérdezné.
- "Megmenteni" őt, vagy saját tempóban cselekedni az áldozat figyelembevételével nélkül.
- Nyomást gyakorolni és/vagy azzal fenyegetőzni, hogy csak akkor kap segítséget az áldozat, ha véget vet a kapcsolatának.
- Kritizálni a feltételezett erőszaktevőt.

Interjúk az áldozat családjával

Célok:

- Útmutatás és tájékoztatás a családnak a történetekről.
- Tájékoztatás a rendelkezésre álló speciális szolgáltatásokról és azok igénybevételének módjáról (lásd az alábbi, az áldozat családjának támogatása című szakaszt).

Ajánlások:

- Teremtse olyan légkört, amely lehetővé teszi számukra, hogy megbirkózzanak a szorongásukkal anélkül, hogy lekicsinyelnék a témát.
- Adjon tanácsot, hogyan könnyítsék meg a kommunikációt a gyermekükkel/családtagjukkal.
- Tájékoztassa őket arról, hogy az iskola az egész folyamat során támogatni fogja őket.
- Magyarázza el, hogy az iskola milyen intézkedéseket fog tenni, és igyekezzon bevonni őket.
- Kössön megállapodást a közös fellépés irányvonaláról.
- Tájékoztassa őket a nemi alapú erőszakra szakosodott külső szolgálatokról, amelyekhez fordulhatnak.
- Adjon nekik a témával kapcsolatos háttéranyagot, amely segítséget jelenthet.

Mit kell elkerülni:

- A család büntudatot érezhet, amiért nem vették észre az erőszakot, vagy amiért nem cselekedtek korábban, ezért fontos, hogy ne hibáztassuk őket.

Interjúk az állítólagos agresszorral

Ha a feltételezett elkövető az iskola tanulója, az iskola az együttélési terv részeként szankcionálási eljárást indít. Nem alapú erőszak esetén mindig mérlegelnie kell a **szakszerű beavatkozás** és a megfelelő hatóságokhoz való irányítás szükségességét, és koordinálnia kell velük a fellépést.

Célok:

- Megtudni, hogy a tanuló hogyan látja és értékeli a helyzetet.
- Megelőzni, hogy felnőttkorában bántalmazó partnerre váljon azáltal, hogy segítünk neki leküzdeni az erőszakot, egyenlőségi és tisztelettudó hozzáállást építünk ki az interperszonális kapcsolataiban.

Ajánlások:

- Ha a tanuló nem ismeri fel vagy nem azonosítja a helyzetet nemi alapú erőszakként, intézkedéseket kell tervezni annak érdekében, hogy segítsünk neki megérteni az emberi

kapcsolatokban tapasztalható egyenlőtlenséget, annak jelentését az intim kapcsolatokban, valamint az erőszak büntető következményeit.

- Adjon példákat erőszakos helyzetekre az elkövetőnek, és azonosítsa őket.
- Adjon tájékoztatást arról, hogy az iskola milyen intézkedéseket fog tenni, például fegyelmi intézkedéseket, amelyeket átnevelési terv kísér.
- Tájékoztassa az agresszort a külső szolgálatokról, amelyekhez segítségért fordulhat.

Mit kell elkerülni:

- Szembesítés.
- Az információforrásra való közvetlen vagy közvetett hivatkozás.
- Találkozások a lánnyal vagy a családjával.

Interjúk az agresszor családjával

Az áldozat családjának meghallgatására vonatkozó szinte valamennyi iránymutatás az agresszor családjára is vonatkozik.

Célok:

- A bizalom, a nyitottság és a megnyugtató légkörének megteremtése, valamint annak elmagyarázása, hogy társadalmi szinten hogyan működik a nők elleni erőszak, hogy megértsék gyermekük/családtagjuk cselekedeteinek eredetét.

Ajánlások:

- Amikor a család büntudatot mutat, segítsen nekik szembenézni a tényekkel, és próbálja megnyugtatón őket anélkül, hogy lekicsinyelné a problémát.
- Lehet, hogy védekezni kezdenek, vagy nem hajlandók elismerni a tényeket. Ebben az esetben figyelmeztetnie kell őket arra, hogy a nemi alapú erőszak nemcsak az áldozatra, hanem az agresszorra is hatással van, ezért cselekednie kell, és segítséget kell kérnie gyermeke számára.
- Ha a család konfrontálódni kezd, tartsa meg a tiszteletteljes hangnemet, és összpontosítson a tényekre és a kérdéses helyzetre vonatkozó jogi rendelkezésekről szóló tájékoztatásra.
- Fontos, hogy tájékoztassuk őket az iskola által meghozandó intézkedésekről, és igyekezzünk bevonni őket.
- Az iskolának és a családnak meg kell állapodnia az agresszív tanulóval az intézkedésekről.
- Tájékoztassa a családot azokról a külső szolgáltatásokról, amelyekhez támogatásért fordulhatnak.

Mit kell elkerülni:

- Kerülje a hibáztató és értékítéleteket megfogalmazó kifejezéseket, például az "erőszak", "bántalmazó" és hasonló kifejezéseket.
- Kerülje a szülők elítélését, amiért nem "kontrollálják" a gyermeküket.

| Az áldozat családjának támogatása

Amikor egy család felfedezi, hogy gyermeke nemi alapú erőszakot szenvedett el, zavarodottság, bűntudat, szégyenérzet, düh és harag jelentkezhet, ami valódi válságokhoz vezethet a családi életben. Előfordul, hogy a családok tagadják vagy el akarják titkolni a bántalmazást a szégyen miatt, és gyakran a gyermeket hibáztatják mind az erőszakért, mind a családban felmerülő későbbi problémákért.

Fontos, hogy az iskola személyzete segíteni tudjon az áldozat szüleinek megérteni, hogy mi történt, és hogyan kell kezelni a történeteket. Az iskolai személyzetnek a családdal folytatott beszélgetés során és/vagy a nyomon követés során a következő információkat kell közölnie.

A családok segítése a nemi alapú erőszakot megtapasztaló gyermekeknél:

- A párkapcsolati erőszakot elszenvedő serdülők gyakran titokban tartják a bántalmazást. Ez részben az erőszak következménye, részben pedig az erőszakot elszenvedő esetleges érzelmei miatt történik.
- Lehet, hogy a bántalmazó partner elszigeteli párját, és meggyőzi arról, hogy senki sem fog neki hinni. A bántalmazott az erőszak körforgása miatt összezavarodhat: a bántalmazó felváltva bánik vele rosszul, majd rajong érte; sértegeti, de később azt mondja neki, hogy nem tud nélküle élni. Az erőszak körforgása többször elhitetheti vele, hogy az erőszaktevő meg fog változni. A bántalmazott megszokhatta, hogy a konfliktus elkerülése érdekében enged, így azt hiheti, hogy ő uralja a helyzetet, és nem szorul segítségre. Az is előfordulhat, hogy nagyon nehezen fogadja el, hogy a partnere bántja őt. A tinédzserek legyőzhetetlennek érezhetik magukat, ezért azt hihetik, hogy egyedül is meg tudják oldani a helyzetet.
- Lehet, hogy nem akarja elhinni, hogy amit tapasztal, az erőszak. Kevésbé káros, ha úgy tekint rá, mint a partnerével való veszekedésre; ha azt hiszi, hogy a bántalmazó "erős jellem", és hogy a féltékenység normális. Meggyőzheti magát arról, hogy az agresszió (fizikai, verbális vagy pszichológiai) egyszeri alkalom volt, és nem fog megismétlődni. Ezenkívül azt is gondolhatja, hogy az ő hibája volt, és szégyent, félelmet és bűntudatot érez.

A családok segítése abban, hogy megértsék, hogyan történt az erőszak:

Az alábbi, a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos ismeretek segíthetnek a családoknak megérteni, hogy miért nem voltak tisztában gyermekük helyzetével, hogy megbirkózzanak az esetleges bűntudat érzésével.

- A bántalmazó partnerek gyakran alkalmaznak olyan taktikákat, amelyeket nehezebb lehet felismerni. Nem feltétlenül szélsőségesen erőszakosak, inkább alkalmazzák az elszigetelést, a folyamatos kontrollt, a kényszerítést és az érzelmi zsarolást.
- A mások feletti uralkodás lehet közvetett és rejtett, és lehet álcázott, vagyis a szeretet megnyilvánulásaival kevert. Bár az erőszakról általánosságban a fizikai támadásra gondolunk, lényeges megérteni, hogy az egyenlőtlen, alávetettségre törekvő domináns viselkedés a nemi alapú erőszakkal és fizikai erőszakkal jellemezhető kapcsolatok előszobája.
- A bántalmazó magatartást gyakran normalizálja a társadalom romantikus szerelemről alkotott elképzelése. Például a féltékenységet normálisnak (sőt kíváncsinak) tekintik, de tökéletes alibi az elszigeteléshez. A birtokló viselkedést a szerelem jelének tekintik, az erőszakot pedig azzal

mentegetik, hogy csak "szenvedély". Az elszigetelési taktika akadályozza és korlátozza az áldozat és családja közötti kommunikációt, megakadályozva őket abban, hogy észrevegyék, valami baj van.

- A nemi alapú erőszakot elkövetőknek nagyon eltérő a nyilvános és a magánéleti fellépésük és viselkedésük. A nyilvánosság előtt általában "normálisak", és nem viselkednek erőszakosan a társas kapcsolataikban, bár ez esettől függ. A magánéletben azonban pszichésen és fizikailag is erőszakosak lehetnek, mintha valaki mássá válnának.

Az erőszakos kapcsolatok dinamikájából adódóan a bántalmazottak nyilvánosan is egészen másképp viselkednek, mint amikor kettesben vannak az agresszorral. Nyilvánosság előtt gyakran elrejtik a bántalmazást, és alázatosan viselkednek, hogy ne adjanak "okot" a bántalmazásra, bár ezzel még jobban elszigetelődnek.

- A fiataloknál az erőszakra figyelmeztető jeleket sokszor összekeverik a tipikus serdülőkori viselkedéssel vagy a "normális" konfliktusokkal. (További információért lásd a "Megfelelő beavatkozási stratégiák" című rész 3. pontját "A felismerést akadályozó társadalmi sztereotípiák").

Munka a bántalmazott tanulókkal

Az agresszorral folytatott beszélgetésen kívül, ahogyan azt az előző szakaszban láttuk, a korai fellépés az intim partnerrel szemben erőszakosan viselkedő tinédzserekkel szemben létfontosságú a helyzet megismétlődésének megelőzése érdekében.

Az alábbiakban felsorolt intézkedések segíthetnek a nemi alapú erőszak felismerésében és megelőzésében a serdülők körében:

- Tájékoztassa a támadót a nemi alapú erőszak bűncselekményi jellegéről.
- A nemi sztereotípiák és a lányoknak és fiúknak szánt eltérő nemi szerepek azonosítása és kiemelése.
- A társadalomban tapasztalható szexizmusra és a személyes attitűdökre való figyelemfelkeltés.
- Rombolja le a "romantikus szerelemmel" kapcsolatos mítoszokat és hiedelmeket.
- Az identitásépítéssel vagy -újjáépítéssel kapcsolatos munka: az emberi jogok tiszteletben tartása, a nem függő kapcsolatok, az érzelmek kifejezése, a megbecsülés és az önbecsülés.
- Érzelmi nevelés, különösen az empátiával, az érzelmek azonosításával és kifejezésével, az önkontrollal és az érzelmek erőszakmentes levezetésével kapcsolatban.
- Felelősségvállalási és jóvátételi programok létrehozása, ha erőszakot észlelnek; a viselkedés megváltoztatásán, a szabályok elfogadásán és az együttműködés elősegítésén dolgozva, a kényszerítés alternatívájaként.
- Programok a személyes autonómia, a felelősségvállalás, a tisztelet és az egyenlő interperszonális kapcsolatokra való nevelés fejlesztésére.
- Kommunikációs készségek fejlesztése.
- Az állampolgári kompetencia fejlesztése az erkölcsi dilemmák és állampolgári dilemmák feltárásával.

- Dolgozzon a frusztrációval szembeni tolerancián és azon, hogy képes legyen elfogadni másoktól a "nem"-et és az "igen"-t.
- Aktív hallgatás, vita és párbeszéd tanulása. Munka a békés és rugalmas konfliktuskezelésen.
- Olyan új felnőtt példaképek bemutatása, akiknek sikerült egyenrangú kapcsolatokat kialakítaniuk, függetlenül a nemi sztereotípiáktól.

| A megfelelő beavatkozás stratégiái

Különböző figyelmeztető jelek utalnak arra, hogy valakit erőszak ér a partnere részéről. Ez a szakasz olyan iránymutatásokat kínál, amelyek segíthetnek az iskolai személyzetnek abban, hogy felismerjék ezeket a helyzeteket és reagáljanak rájuk.

I. Hogyan ismerjük fel az egyenlőtlenséget és az erőszakot:

- Figyeljen a hozzáállás vagy viselkedés változásaira!
- Figyeljen az erőszak lehetséges jeleire!
- Nyomozó vagy támogató mechanizmusok vagy programok létrehozása az iskolában.
- Tervezzon felismerésre irányuló stratégiát az osztályteremben!
- Nemi tudatosságra nevelő képzés biztosítása az oktatók számára.
- Mutasson érzékenységet a téma iránt, és mutasson hajlandóságot arra, hogy meghallgassa az embereket és támogatást nyújtson!
- A tanulók és családjaik számára olyan információk nyújtása, amelyek segítenek nekik abban, hogy a lehető leghamarabb felismerjék a kapcsolatokban jelentkező kontrollt vagy erőszakot.

II. Figyelmeztető jelek arra, hogy egy serdülőt súlyos erőszak ér⁵:

- Megmagyarázhatatlan, homályos vagy gyanús orvosi panaszok.
- Látható zúzódások, karcolások vagy nyomok.
- Szokatlan pszichoszociális tünetek, például infantilis, bizonytalan vagy ijedt viselkedés.
- Képtelen koncentrálni vagy egy adott feladatra összpontosítani.
- Depresszió, elvonási tünetek vagy öngyilkossági hajlam.
- Önpusztító magatartásformák, például vágások a testen.
- Hirtelen vagy szélsőséges hangulat- vagy érzelemváltozások; fokozott ingerlékenység, harag vagy düh.
- Túlzottan ijedt reakció.
- Amikor egy gyermek rosszul kezd viselkedni.
- Hirtelen változás abban, ahogyan valaki megjelenik, vagy ahogyan jár.
- Nemi betegséggel kapcsolatos tünetek, például sebek.
- A terhesség jelei, hányinger, energiahiány, fokozott étvágy, kitüremkedő has.

⁵ Adaptálva a <https://guides.womenwin.org/gbv/readiness-and-response/recognising-gbv> oldalról

- Félelem.
- Túlzott sírás.
- Törött csontok.
- Ágybavizelés, rémálmok, lefekvéstől való félelem vagy egyéb alvászavarok.
- Hirtelen fellépő érzések, agresszív vagy lázadó viselkedés.
- Társadalmi elszigeteltség - visszahúzódó vagy introvertált, úgy tűnik, nincsenek barátai.
- Elszökik otthonról.
- Túlságosan szexualizált viselkedés.
- Több zúzódás, amelyek mind a gyógyulás különböző stádiumában vannak.
- HIV-pozitívként való tesztelés.
- A nemi szervek fertőzései, különösen a szexuális úton terjedő fertőzések.
- Kényelmetlenség / nehézség járás vagy ülés közben.
- Félelem az orvosi vizsgálatoktól.
- Foltos fehérenemű, szennyeződés vagy nedvesedés.
- Pszichoszomatikus tényezők, pl. visszatérő hasi vagy fejfájás.
- Nem hagyja senkinek, hogy vigasztalja.
- Az iskolában jól teljesítő gyermek kezd lemaradni az iskolai munkában.
- Egy gyermek kimarad az iskolából.
- Elkezd drogozni és alkoholt fogyasztani.

III. Társadalmi sztereotípiák, amelyek akadályozhatják a felderítést⁶ :

Alváshiány

Sztereotípiák: "nincs önkontrolljuk", "egész éjjel fent vannak és videójátékoznak".

Azok a fiatalok, akiket a partnerük irányít és ural, valószínűleg szomorúak vagy szorongóak lesznek, ami hatással lehet az alvására, és álmatlansághoz vezethet. Előfordul, hogy a partner éjszaka többször is kapcsolatba lép vele telefonon vagy a közösségi médián keresztül, hogy ellenőrizze, otthon van-e, ami szintén jelentősen befolyásolja az alvást.

Esztétikai és testi változások

Sztereotípiák: A sztereotípiák: "az imázsuk megváltozott".

Az erőszakos kapcsolatban élő tizenévesek állandó szorongástól szenvednek, ami étkezési zavarokhoz, például étvágytalansághoz vagy falási rohamokhoz vezethet. A környezetükben élők tévesen azt hihetik, hogy megváltozottan igyekeznek jól kinézni. A táplálkozásban bekövetkező változások oka lehet az is, hogy a barát nyomást gyakorol rá, hogy megfeleljen a "tökéletes testről" alkotott általános elképzelésnek. A bántalmazó partnerek gyakran a megjelenésen keresztül is gyakorolnak kontrollt, olyan követelésekkel, mint például: "ne vedd fel azt a szoknyát, mert provokatív", vagy "így akarod, hogy a pasik felfigyeljenek rád". A konfliktus elkerülése

⁶ Adaptálva a <https://guides.womenwin.org/gbv/readiness-and-response/recognising-gbv> oldalról

érdekében a fiatal nő beadja a derekát, és megteszi, amit a férfi mond, és a férfi kedvére változtatja a kinézetét.

Szokatlan hangulatingadozások és dühös reakciók

Sztereotípiák: "ki nem állhatják egymást".

Az érzelmi instabilitás gyakori az erőszakos kapcsolatban élő áldozatok körében. Előfordulhat szomorúság, szorongás és félelem az erőszakos epizódok alatt, és elragadtatás, amikor a partner nem erőszakos, bár ez az állapot egyre ritkábban fordul elő, ezért fontos a folyamatosan boldogtalan fiatalok megfigyelése.

Visszahúzó és jóval alacsonyabb aktivitás az osztályban

Sztereotípiák: "nem érdekli a tanulás".

Az irányító kapcsolat egyik jellemzője, hogy a z áldozatot megpróbálja az agresszor elszigetelni azáltal, hogy elszakítja a barátaitól és a családjától. Ezért fontos kideríteni, hogy az áldozat továbbra is a szokásos módon találkozik-e a barátaival, vagy csak a barátjával tölti az idejét.

Az élet iránti érdeklődés elvesztése

Sztereotípiák: "soha nem akar semmit sem csinálni".

A bántalmazó kapcsolat miatti állandó szorongás, stressz és szomorúság gyakran azt eredményezi, hogy az ember elveszíti érdeklődését olyan dolgok iránt, amelyeket korábban élvezett. Emellett a bántalmazó gyakran elriasztja vagy nyomást gyakorol a párjára, hogy hagyja ki az addig rendszeres tevékenységeket (hobby, tanulás, sport stb.), az elszigetelés érdekében.

Látszólagos rajongás

Sztereotípiák: "A barátjuk megszállottjai".

Amint fentebb említettük, az izolálás egy ellenőrzési technika. Az áldozat megszállottan igyekszik megfelelni az agresszornak, de valójában csak azt próbálja elkerülni, hogy az feldühödjön, ami azt jelenti, hogy folyamatosan résen van/éber a követelése miatt.

Egyéb figyelmeztető jelek:

- Ritkán beszél az érzelmi problémáiról.
- Kétkedik saját érzéseiben és ítélőképességében.
- Úgy gondolja, hogy ő nem ér semmit vagy csak keveset.
- Rosszul érzi magát, vagy alábecsüli magát.
- Még ha nem is ért egyet, elfogadja partnere döntéseit.
- A partnere igényeit a sajátjai fölé helyezi.
- Feláldozza függetlenségét azért, hogy szeressék.
- Nem tudja, hogy véget akar-e vetni a kapcsolatnak, vagy folytatni akarja.
- Egészségügyi problémái vannak.

- Megváltozik az étvágya.
- Fél a partnerétől.
- Hirtelen képtelen arra koncentrálni, amit csinál.
- Nagyon zavart.
- Nem hajlandó meghallgatni a partnerével vagy az "új életmódjával" kapcsolatos megjegyzéseket vagy véleményeket.
- Nem akar nyaralni menni, vagy hétvégére elutazni, hacsak a párja nem megy vele.

IV. Okok, amelyek miatt a fiatalok esetleg nem beszélnek senkinek az erőszakos kapcsolatáról:

- Hiszik, hogy a helyzetet tudják kezelni, megváltoztatni.
- Félelem attól, hogy a felnőttek alábecsülik vagy nem törődnek azzal, ami történik.
- Félelem a barátok és a család nyomásától, hogy akkor hagyja el őt, amikor ők még mindig szeretik.
- Lehetséges ellentmondásos érzések, vagy nem akarja befejezni a kapcsolatot.
- Félelem attól, hogy elveszíti a szabadságát, mert ha a családja rájön a problémára, akkor állandóan figyelni fogja őt.
- Félelem attól, hogy "mindenki" megtudja, mi történt.
- Szégyelli beismerni, hogy a barátoknak és a családnak, akik figyelmeztették, igazuk volt.

V. Pszichológiai "elsősegély":

- Teremtse nyugodt, bizalmi és biztonságos légkört.
- Ne büntesse őt azért, ami vele történik. Még ha igazolja is, vagy nem hajlandó kilépni a káros kapcsolatból, akkor is erőszak áldozata (és a viselkedése ennek következménye).
- Közvetítse a meggyőződést, hogy a káros kapcsolat elhagyása lehetséges, még akkor is, ha ez nagyon nehéznek vagy lehetetlennek tűnik (pl. meggyőzték őt az ellenkezőjéről).
- Bátorítsa őt érzelmileg, és motiválja a gyógyulásra.
- Keressen megoldást a felmerülő azonnali problémákra (támogatás, kommunikáció vele, biztonság stb.).
- Próbáljon meg küzdeni az elszigetelődés ellen, ami az egyik leggyakoribb bántalmazási stratégia. Lényeges, hogy a lehető legtöbbször ott legyen mellette, mutassa meg neki, mennyire fontos, és bátorítsa a barátait, hogy hívják fel, vagy töltsenek vele időt (ne azért, hogy a partneréről beszélgessenek, hanem hogy a koruknak megfelelő, normális tevékenységeket végezzenek).
- Ha elhatározta, hogy véget vet a kapcsolatnak, de fél, segítsen neki tervet készíteni, hogyan győzze le a félelmet.
- Ne kényszerítse őt arra, hogy véget vessen a kapcsolatnak, amikor még nem áll készen rá.
- Tanácsolja azt, hogy a szakítás után már ne találkozzon vagy beszéljen a párjával, még akkor is, ha magyarázatot akar kérni tőle, hogy miért tette, szemrehányást akar tenni neki (nagyon gyakori kísértés), vagy gyakorlati kérdéseket akar megoldani (például visszaszerezni vagy visszaadni a holmiját). Ha ezt meg kell tennie, gondoskodjon róla, hogy valaki elkísérje.
- Ne adjon tovább a barátjáról szóló híreket vagy megjegyzéseket, sem pozitívakat, sem negatívakat.

- Tudja meg, hogy az áldozat megadta-e az agresszornak (vagy gyanítja-e, hogy megszerezte) a közösségi média jelszavait, hogy átgondolhassa a kockázatok és a károk enyhítését.
- Bár szükségesnek tűnhet, nem ajánlott, hogy megszakítsa a közösségi hálózatokhoz vagy a mobiltelefonokhoz való hozzáférést. Ha nem engedjük meg neki, hogy ezeket használja, az jelentősen elszigeteli őt, és még a személyiségét is károsíthatja (bár online, de ez nagyon fontos). Ez sokkal inkább büntetést eredményezne, mint védelmet. Fontos, hogy ezt elmagyarázzuk a családoknak.
- Magyarázza el az **erőszak körforgását**, hogy a nő megtanulja látni azt a kapcsolatában, és ellen tudjon állni.
- Győzze meg őt arról, hogy az ő jóléte, testi és lelki biztonsága az egyetlen érdeke, és hogy ez legyen az ő érdeke is.
- Még ha azt is mondja, hogy ne mondja el senkinek, akkor is segítséget kell kérni, hogy megtudjuk, mit lehet tenni érte. Mondja el neki, hogy milyen szolgáltatások segíthetnek neki.
- Bátorítsa, hogy menjen el szakemberekhez.
- Támogassa a döntéseit, ha azok pozitívnak tűnnek, és adjon tanácsot azok ellen, amelyek nem, de ne hozzon döntéseket helyette (kivéve, ha veszélyben van). Nagyon gyakori kísértés, hogy megpróbáljuk "megmenteni" őt akarata ellenére, de a tapasztalat azt mutatja, hogy ez hiábavaló. Fogadja el, hogy időre van szüksége, és hogy ellenáll a kezdeményezésekkel szemben.
- Ne bátorítatlanítsa el vagy utasítsa el a kapcsolatot, még akkor sem, ha ez egy visszatérő helyzet. Ez a folyamat része, és neki minden alkalommal szüksége van a teljes támogatásra (még akkor is, ha ez nekünk nehezünkre esik).

VI. Figyelmeztető jelek arra, hogy egy fiatal bántalmazza a partnerét:

- A másik nemről (jellemzően a női nemről) lekicsinylően beszél, sztereotípiákat, előítéleteket és/vagy erőszakos kifejezéseket használ.
- Viselkedése kihívó és/vagy erőszakos. Rendszeresen verekszik társaival.
- Megveti a nőiességet, túlértékeli a férfiasat, és kigúnyolja azokat a társait, akiket alantasnak tart.
- A konfliktusok vagy problémák megoldása érdekében erőszakhoz folyamodik, és könnyen feldühödik, ha a dolgok nem úgy alakulnak, ahogyan ő szeretné.
- Nem tűri a frusztrációt, és másokat hibáztat.
- Gúnyolódik és hiányzik belőle az empátia.
- A féltékenységet és az irányítást a szeretet egyik formájának tekinti.
- Arra törekszik, hogy megalázza a nőket, különösen a partnerét.
- Protekcionista és paternalista a partnerével szemben.
- A vitákban igazolhatja, hogy a férfiak erőszakot alkalmaznak a nőkkel szemben.

I. melléklet: A technikai ülések következtetései

Az alábbiakban a Spanyolországban, Romániában és Dániában tartott három szakmai találkozó következtetéseit ismertetjük, amelyeken egészségügyi, oktatási és szociális szakemberek osztották meg egymással a serdülők körében elkövetett erőszakkal kapcsolatos ismereteket és tapasztalatokat.

a) Következtetések a nemi alapú erőszak megelőzéséről:

- I. Az egészség és a szexualitás tantárgyként való tanítása. A jó gyakorlatra példa Dánia, ahol ezt a témát 5-től 16 éves korig minden korosztálynak tanítják.
- II. Átfogóan dolgozzanak a készségeken, hogy a tanulók képesek legyenek:
 - Beszélje meg, hogyan lehet megelőzni a gyermekek és serdülők bántalmazását.
 - A fizikai, mentális és szexuális erőszak azonosítása.
 - Érzelmi dilemmák értékelése a kapcsolatokban.
 - Legyen tudatában az érzelmek és a kapcsolatok fontosságának az egészséggel, a jólléttel és a szexualitással kapcsolatban.

b) Következtetések interjúk az áldozattal:

- I. Az interjú stílusának minden esetben közelinek és empátikusnak kell lennie.
- II. Az igazi aktív hallgatás a kulcs.
- III. A kezdeti interjúk során ne ítélkezzen, és ne beszéljen büntető jellegű dolgokról, hanem törekedjen a kötődés kialakítására.
- IV. Az agresszor családja esetében kulcsfontosságú az anya elleni erőszak lehetőségének felmérése.
- V. Az áldozat családjával kapcsolatban fontos és nehéz a szülők gyötrelmének, büntudatának és bizonytalanságának kezelése.
- VI. Ne ígérjen olyat, amit nem tud teljesíteni.
- VII. Az információkat bizalmasan kell kezelni.
- VIII. Soha ne kényszerítse az áldozatot és a támadót arra, hogy szembekerüljenek egymással.

c) Általános következtetések a jegyzőkönyv létrehozására vonatkozóan:

- I. A családok tudatosítása és az erőszak megelőzése annak érdekében, hogy ne az ilyen típusú helyzetek jelentsenek számukra először találkozást az erőszakkal.
- II. Állítson fel protokollt a családokkal folytatott megelőző tevékenységekre.
- III. A protokollnak tartalmaznia kell, hogy az agresszorokat és a családokat szakszolgálatokhoz kell irányítani, és le kell írnia, hogy az egyes országokban milyen szolgáltatások állnak rendelkezésre.
- IV. A protokolloknak tartalmazniuk kell az LGTBI közösséggel szembeni erőszakra vonatkozó konkrét iránymutatásokat.

II. melléklet: Iskolai azonosító űrlap

Ez a formanyomtatvány lehetővé teszi az iskolák számára, hogy rögzítsék a nemi alapú erőszak megelőzésére irányuló tevékenységeket. A tanulókkal, családokkal és más érintett intézményekkel végzett tevékenységek leltárát nyújtja.

Iskolai azonosító nyomtatvány	
Az iskola neve	
Kapcsolattartó személy	
Telefon	
E-mail	
Cím:	
Programok/intézkedések	
Programok	Tevékenységek
Tanároknak	Képzés
A tanulók számára	Más szervezetek által kínált konkrét műhelymunkák
• Megelőzés	
• Tudatosság	
• Képzés	
Családok számára	
• Tanácsadás	
• Képzés	
Koordináció más szervezetekkel	
Szervezet/intézmény	A koordináció célja
Szociális szolgáltatások	Eseti beutaló
Egyenlőségi szolgálat	Eseti beutaló
Családtervezés	Eseti beutaló
Rendőrség	Eseti beutaló
Egészségügyi szolgálat	Eseti beutaló
Egyéb érdekes információk	

| További források a nemi alapú erőszakról

Általános:

- Az Európai Unió fellépése a nemi erőszak felszámolása érdekében
https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-based-violence/ending-gender-based-violence_en
- Az Európa Tanács egyezménye a nők elleni erőszak és a családon belüli erőszak megelőzéséről és leküzdéséről (Isztambuli Egyezmény)
<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000168008482e>
- Az Európai Parlament és a Tanács 2012/29/EU irányelve (2012. október 25.) a bűncselekmények sértettjeinek jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32012L0029>
- A nők elleni erőszak: egy uniós szintű felmérés. Főbb eredményekről szóló jelentés
<http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>
- 449. Eurobarométer különszám: Nemi alapú erőszak
https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/S2115_85_3_449_ENG
- UN Women globális adatbázis a nők elleni erőszakról
<http://evaw-global-database.unwomen.org/en>
- Európai Intézet a Nemek Közötti Egyenlőségért - Nemi alapú erőszak
<https://eige.europa.eu/gender-based-violence>
- Ifjúsági hatalom
<https://www.youthpower.org/youthpower-issues/topics/gender-based-violence>

Országspecifikus:

Magyarország

- Gyermekvédelmi törvény: A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. §-a - Gyermekvédelmi törvény Jegyzőkönyv :
https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2017/08/PROTOKOLL_a_CSGYejo_atal_mukodtetett_eszlelo_es_jelzorend_szer_foly.pdf
- Methodological Guidance:
<https://kk.gov.hu/download/e/60/c0000/A%20gyermek%20b%C3%A1ntalmaz%C3%A1s%C3%A1nak%20felismer%C3%A9s%C3%A9re%20%C3%A9s%20megsz%C3%BCntet%C3%A9s%C3%A9re%20ir%C3%A1nyul%C3%B3%20egys%C3%A9ges%20elvek%20%C3%A9s%20m%C3%B3dszertan.pdf>

Portugália

- Fórum Municipal de Cascais contra a Violência Doméstica (n.d.). Intervenção em Situações de Violência em Contexto Escolar:

<https://www.cascais.pt/sites/default/files/anexos/gerais/new/guiao-intervencao-escolas-pdf.pdf>

- A Fórum Municipal de Cascais contra a Violência Doméstica által kidolgozott kézikönyv az iskolai erőszakos helyzetekben való beavatkozásról (n.d.).
<https://www.cascais.pt/sites/default/files/anexos/gerais/new/guiao-intervencao-escolas-pdf.pdf>
- UCCCB honlapja, ahol a *Núcleos de Apoio a Crianças e Jovens em Risco (NACJR)* és a gyermekvédelmi jogszabályokról lehet tájékozódni:
<https://ucccb.pt/2017/08/nucleos-de-apoio-a-criancas-e-jovens-em-risco-nacjr>
- Az *Associação Portuguesa de Apoio à Vítima (APAV)* hivatalos honlapja :
https://apav.pt/apav_v3/index.php/pt/a-apav/quem-somos
- A szakemberek számára kidolgozott orientációs útmutató a bántalmazás és kockázati helyzetek esetén alkalmazandó megközelítésről:
<https://www.cnpdpcj.gov.pt/documents/10182/14801/Guia+de+Orienta%C3%A7%C3%B5es+para+Profissionais+de+A%C3%A7%C3%A3o+Social/5c6dc372-e12b-4b84-a462-38eccc5a6e85>

Románia

- Nemzeti Ügynökség a Nők és Férfiak Esélyegyenlőségéért
<http://anes.gov.ro/>
- Asociația pentru Libertate și Egalitate de Gen (Társulás a szabadságért és egyenlőségért)
<http://aleg-romania.eu/>
- PROIECT "Corpul meu îmi aparține - violența sexuală în rândul tinerilor: conștientizare și centru de consiliere"
<http://aleg-romania.eu/corpu/>
- SiEuReusesc
<https://sieureusesc.ro/>
- Nemzetközi konferencia "Közös hang a nemi alapú erőszakmentes világért - beavatkozási mechanizmusok és bevált gyakorlati modellek a nemi alapú erőszakkal kapcsolatban"
<http://anes.gov.ro/?s=violen%C8%9B%C4%83+bazat%C4%83+pe+gen>
- Cercetare: Alice în Țara Manualelor O explorare a personajelor care îi inspiră pe copii în școală
http://media.hotnews.ro/media_server1/document-2015-07-3-20275024-0-raportul-integral-alice-tara-manualelor.pdf
- Feltáró tanulmány a védelmi határozat és a román büntetőtörvénykönyv családon belüli erőszakra vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásáról 2012-2016-ban
<http://transcena.ro/wp-content/uploads/Study-Network-VAW-RO-2017.pdf>

Spanyolország

- A Ministerio de la Presidencia, Relaciones con las Cortes e Igualdad, delegación del gobierno para la violencia de género (spanyol kormány) honlapja.
<http://www.violenciagenero.igualdad.mpr.gob.es/>
- Instituto de la mujer - Ministerio de la Presidencia, Relaciones con las Cortes e Igualdad
<http://www.inmujer.gob.es/elInstituto/conocenos/home.htm>
- Nemzeti stratégia a nők elleni erőszak felszámolására (2013-2016)
http://www.violenciagenero.igualdad.mpr.gob.es/planActuacion/estrategiaNacional/docs/Estrategia_Nacional_Ingles.pdf

- Plan Nacional de Sensibilización y Prevención de la Violencia de Género (Nemzeti érzékenyítési és megelőzési terv a nemi erőszakról)
http://www.violenciagenero.igualdad.mpr.gob.es/planActuacion/otrasMedidas/pdf/Plan_nacional_sensibilizacion_prevencion_violencia_genero.pdf
- Asociación Stop! Violencia de género
<https://stopviolenciadegenerodigital.com/>
- Asociación Adolescentes Sin Violencia De Genero (Ifjúsági Erőszakmentes Fiatalok Szövetsége)
<http://adolescentesinviolenciadegenero.com/>
- Fundación Anar - Ayuda a Niños y Adolescentes en Riesgo (Segítség a rászoruló gyermekeknek és fiataloknak)
<https://www.anar.org/>
- Institut Català de les Dones
<http://dones.gencat.cat/ca/inici>
- Plantar cara a la Violència, Violència Contra les Dones, Departament de Joventut de la Generalitat de Catalunya
http://jovecat.gencat.cat/ca/temes/conviure-inclusio_social/plantar_cara_a_la_violencia/violencia_contra_les_dones/
- Joventut-i jegyzőkönyv a tömeges erőszak elleni küzdelemről
http://jovecat.gencat.cat/web/.content/_documents/arxiu/conviure/genere/recursos_per_a_professionals/protocol_joventut_abordatge_violencia_masclista_jovecat.pdf
- SARA JOVE : <https://ajuntament.barcelona.cat/dones/ca/bcn-antimasclista/serveis-datencio-la-violencia-masclista/sara-jove>
- SAH JOVES: <https://ajuntament.barcelona.cat/dones/es/bcn-antimachista/masculinidades/programa-de-atencion-a-jovenes-sah-joves>
- Guía de actuación contra la violencia de gender en el ámbito educativo
<https://igualdadyviolenciadegenero.carm.es/documents/202699/4328688/Gu%C3%ADa+de+actuaci%C3%B3n+contra+la+violencia+de+g%C3%A9nero+en+el+%C3%A1mbito+educativo/2df854b8-2979-4f9a-9bf5-fbeab3a71020>